

Verksamhetsplan 2026

Utbildningsnämnden

Innehållsförteckning

INLEDNING	1
NÄMNDENS ANSVAR	1
UTVECKLINGSSOMRÅDEN	2
MÅL	3
HÖG KVALITET	4
STOR VALFRIHET	6
HÖG ATTRAKTIVITET	7
HÖG EFFEKTIVITET	7
HÅLLBAR UTVECKLING	9
BUDGET	9
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	9
INVESTERINGAR	12
RISKER	12
RISKER FÖR VERKSAMHET	13
OMVÄRLDSRISKER	14
BILAGA	14
HUR INDIKATORER BEDÖMS	14

Inledning

Avsnittet redogör övergripande för verksamhetsplanens mål och budget för kommande verksamhetsår.

De kommunala verksamheterna i Danderyd ska vara attraktiva genom att erbjuda allt det som en kvalitativ förskola och skola ska ha: ämnesbehöriga lärare, behöriga förskollärare, specialpedagogiskt stöd, kvalitativt fritidshem, elevhälsa, tillgång till bibliotek och god personaltäthet. För att enheterna ekonomiskt ska kunna bära detta måste barn- och elevunderlaget vara tillräckligt stort i verksamheterna. Elevunderlaget i Danderyd har de senaste åren sjunkit och kommer fortsätta att sjunka. Med oförändrat lokalbestånd kommer enheterna behöva fortsätta att anpassa verksamheterna.

Kommunen behöver ha en beredskap för att kunna tillhandahålla förskole- och skolplatser för alla Danderyds barn och elever. I de fall då barn och elever står utan utbildningsplats till följd av exempelvis en nedläggning av fristående verksamhet i kommunen måste den kommunala huvudmannen säkerställa mottagande av barn och elever i sina verksamheter.

Under 2026 påbörjas en ny verksamhet i Danderyd, två kommunala resursskolor ska inrättas och startas upp. Den kommunala resursskolan riktar sig till folkbokförda elever i Danderyds kommun med ett varaktigt och omfattande behov av särskilt stöd.

Utbildningsnämndens budget för 2026 uppgår till 984,8 miljoner kronor (netto), enligt Kommunfullmäktiges beslut (KS 2025/0085). Nämndens nettokostnader minskar med 23,8 miljoner kronor (2,4 procent) jämfört med budget 2025.

Utbildningsnämndens mål är utformade i enlighet med kommunfullmäktiges beslutade mål- och styrmodell. Utbildningsnämnden har fattat beslut om att ha sju mål för kommande år. Till målen har ett antal indikatorer, vars roll är att mäta på en sammantagen nivå om målen är uppnådda eller ej, identifierats. Föregående år (2025) fick indikatorerna första gången målvärden. För 2026 har en viss justering gjorts av målvärdena (se ”Mål” nedan). Syftet med förändringen är att ge verksamheterna en rättvis chans att nå ökad måluppfyllelse samtidigt som ambitionen är och förblir densamma – att erbjuda Sveriges bästa förskolor och skolor.

Nämndens ansvar

Avsnittet redogör övergripande för nämndens ansvar och verksamhet.

Utbildningsnämnden är ansvarig för den kommunala verksamheten med drift- och huvudmannauppgifter inom förskola, fritidshem, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, resursskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola samt elevhälsa i kommunal regi. Utbildningsnämnden är även ansvarig för Mörby ungdomsmottagning, öppen förskola, enheten för flerspråkighet samt vuxenutbildning genom kommunsamarbetet KCNO.

Utbildningsnämnden ansvarar i enlighet med skollagen också för bland annat resursfördelning, bidrag för skolskjuts och särskilt stöd, myndighetsutövning i enlighet med skollagen gällande skolplikt och kommunalt aktivitetsansvar samt godkännande och tillsyn av fristående förskolor.

Utbildningsnämnden, och dess verksamheter, ska förhålla sig till en rad statliga styrdokument utöver de kommunala styrdokument. Exempel på dessa är bland annat skollagen, läroplanerna för de olika skolformerna, barnkonventionen, förvaltningslagen och offentlighets- och sekretesslagen.

Utvecklingsområden

Avsnittet redogör nämndens utvecklingsområden och beskriver de förändringar som krävs utifrån lagändringar, politiska ambitioner, medborgarnas förväntningar och verksamhetens förutsättningar.

Riktad satsning på barn och ungas välmående

Inom ramen för den riktade satsningen på barn och ungas välmående avser utbildningsnämnden genomföra följande 2026:

- Utbildningsnämnden har beslutat att starta två resursskolor med start höstterminen 2026. I denna satsning avdelas resurser motsvarande två heltidstjänster för att säkerställa en bra uppstart samt en bra implementeringsfas av verksamheterna.
- Förbättrat föräldrastöd genom att utöka antalet utbildare inom föräldrautbildning ABC (Alla Barn i Centrum).
- Utveckling av arbetet med att förebygga och åtgärda problematisk skolfrånvaro. Bildningsförvaltningen tilldelas medel för att förstärka pågående arbete med att minska skolfrånvaron i såväl kommunala som fristående skolor och i nära samverkan med socialtjänsten inom ramen för skolsociala team.
- Förstärkning av elevhälsans och skolornas arbete med att förebygga stress hos ungdomarna. Särskilt fokus riktas här mot flickorna. Bildningsförvaltningen tilldelas medel i en riktad satsning för barn och ungas välmående som ska fördelas till såväl kommunala som fristående grundskolor. För de kommunala grundskolorna kommer den centrala elevhälsan tilldelas medel som ska gå till att stärka och samordna kuratorernas arbete med att förebygga stress.

Ny socialtjänstlag

Utbildningsnämndens verksamheter ska tillsammans med socialförvaltningen och övriga verksamheter i kommunen delta i utvecklingsarbete för omställning till socialtjänstlagen med förebyggande fokus som trädde i kraft 1 juli 2025. I och med den nya lagen ska socialtjänsten bli mer förebyggande, kunskapsbaserad, jämställd och lätt tillgänglig genom att nå invånare tidigt, innan problemen hunnit växa sig stora. Detta arbete blir hela kommunens ansvar eftersom många insatser som ligger inom andra nämnders ansvar spelar stor roll för socialnämndens möjligheter att lyckas i sitt uppdrag. Syftet med det kommunövergripande arbetet är att kommunen ska samverka i dessa frågor och arbeta mot samma mål. Arbetet kommer att samordnas med inriktningen på barn och ungas välmående som beslutats om i kommunens budget och verksamhetsplan med start år 2026. Under våren 2026 kommer en förstudie genomföras och därefter ska en tid- och aktivitetsplan tas fram för det fortsatta arbetet. Arbetet leds övergripande av projektledare på socialförvaltningen.

Välfärdsbrottslighet

Kommunfullmäktige antog den 14 oktober 2024 riktlinjer för att bekämpa välfärdsbrottslighet. Syftet är att säkerställa att skattemedel används korrekt och att upprätthålla tilliten till välfärdssystemen. Riktlinjerna fastställer att Danderyds kommuns arbete mot välfärdsbrottslighet är baserat på i förväg definierade analyser och arbetsmetoder. Såväl övergripande som verksamhetsspecifika analyser och arbetsprocesser ska dokumenteras. Nämnden ansvarar för arbetet mot välfärdsbrottslighet.

VERKSAMHETSPLAN

För utbildningsnämnden innebär detta bland annat att bildningsförvaltningen fortsättningsvis genomför registerkontroll av nyanställd personal (se skollagen 2:31), referenstagning, samt kontroller av examensintyg. Registerkontrollen är ett viktigt instrument för att säkerställa att barn och elever inte undervisas av personer som begått allvarliga brott. Kontrollen av examens- och/eller legitimationsintyg är viktig för att säkerställa att barnen och eleverna i Danderyds verksamheter undervisas av behörig personal men också för att motverka att obehörig personal kan tillskansa sig tjänster som de ej har rätt till.

Utbildningsnämnden har ett extra stort ansvar som tillsynsmyndighet för fristående förskolor. Det handlar i första hand om att genomföra ”ägar- och ledningsprövningar” (se skollagen 2:5) som säkerställer att huvudmännen har insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten, har ekonomiska förutsättningar att bedriva verksamheten samt i övrigt har förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för utbildningen. Vidare krävs det att huvudmannen bedöms lämplig utifrån skollagens definitioner (se skollagen 2:5). Utbildningsnämnden kommer via bildningsförvaltningen framgent att granska formerna för hur detta arbete (”ägar- och ledningsprövning”) bedrivs och kan utvecklas. Allt med syftet att följa skollagens krav och därigenom bland annat motverka välfärdsbrottslighet inom förskolesektorn.

Utbildningsnämnden genomför även inkomstuppdateringar, en åtgärd som syftar till att säkerställa att alla vårdnadshavare betalar rätt avgift för förskola och/eller fritidshem. Noterbart är också att utbildningsnämnden också har rätten att genomföra inkomstkontroller vid behov.

Beredskap vid kriser

I Danderyds kommun finns det förberedda krisplaner som tydliggör hur kommunen ska kunna leda arbetet med att skydda och rädda liv, egendom och miljö ifall en kris uppstår. Utbildningsnämndens verksamheter behöver dock, i samverkan med kommunledningen, se över sin egen krisberedskap och ytterligare utveckla den för att vara motståndskraftig i händelse av en kris. Detta omfattar beredskap vid olika former av kriser, till exempel stormar, bränder, el- och värmeavbrott, dricksvattenpåverkan, störningar i datakommunikation, terrorism med mera.

En nyhet för året är implementeringen av den gemensamma säkerhetsappen, Cosafe. Appen är redan i bruk och används men för att säkerställa god framdrift och funktionalitet kommer arbetet vidareutvecklas under 2026. Arbetet leds av kommunledningskontoret men varje förvaltning har egna utvecklingsledare som ska säkerställa att appen optimeras på förvaltningsnivå.

Mål

Avsnittet redogör för de mål som beslutats i kommunens budget som är aktuella för nämnden. Till varje mål finns en beskrivning av målet och hur det mäts. I förekommande fall finns även aktiviteter kopplade till målen.

Nytt för i år är att målvärdena för indikatorerna har justerats något. Som framgår av tabellerna nedan har flertalet målvärden i år intervallvärden, till exempel 95 – 100 %. Justeringen innebär ingen avvikelse i ambitionsnivån gentemot tidigare år– utbildningsnämndens verksamheter eftersträvar alltid full måluppfyllelse vad gäller trygghet och kunskapsresultat. Det enda som skiljer från tidigare år är att bedömningen av mätvärdena görs utifrån en mindre

VERKSAMHETSPLAN

rigid gräns. Vid absoluta värden om 100 % riskerar annars bedömningen att bli beroende av enstaka individers upplevelser och resultat vilket är problematiskt.¹

Hög kvalitet

Alla barn och elever i Danderyds verksamheter ges, utifrån sina individuella förutsättningar, stöd och stimulans för att nå så långt som möjligt i sin utbildning

Indikator	Utgångsläge	Mål
Förskola: Mitt barn får det stöd och den hjälp som behövs.	96 %	95 – 100 %
Förskola: Verksamheten är stimulerande för mitt barn.	97 %	95 - 100 %
Skola åk 8: Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan att klara skolarbetet?	75 %	85 – 100 %
Skola åk 8: Tycker du att du får tillräckliga utmaningar i skolarbetet?	82 %	85 – 100 %
Skola åk 2 (gym): Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan att klara skolarbetet?	64 %	85 – 100 %
Aktivitet		
Förskolan deltar i FoU-programmet "Förskolebarnens förändrade kunnande" (IFOUS).		
Uppstart och implementering av två kommunala resursskolor under höstterminen 2026.		

Syftet med målet är att fånga det mest grundläggande med utbildning inom skolväsendet oavsett skolform – det vill säga att ge alla barn och elever bästa möjliga förutsättningar att nå så långt som möjligt i sin utbildning. Barn och elever har olika förutsättningar i sitt lärande men oavsett utgångspunkt och tidigare erfarenheter ska förskolan och skolan alltid stötta barn och elever så att de når så långt som möjligt i sin utbildning.

Det är omöjligt att på förhand fastställa vad det innebär för varje enskild individ att nå "så långt som möjligt i sin utbildning". Denna del av målet ska därför förstås utifrån att verksamheterna – förskolorna och skolorna – ständigt strävar mot att anpassa och utveckla sin undervisning för att nå så långt som möjligt i sin utbildning för varje individ.

Den kommunala förskolans deltagande i FoU-programmet "Förskolebarnens förändrade kunnande" går nu in på andra året. Programmet avslutas, enligt plan, i slutet av 2027.

Två kommunala resursskolor startar upp höstterminen 2026. Uppstarten kommer att föregås av ett intensivt utvecklings- och planeringsarbete på förvaltningsnivå. Under resursskolornas treåriga implementeringsperiod ska arbetet årligen återrapporteras till utbildningsnämnden. Bildningsförvaltningen ska återkomma med en rapportering senast i juni 2026 inför uppstarten av resursskolorna höstterminen 2026.

¹ Noterbart är bland annat Skolverket aldrig skriver ut den faktiska procentsiffran av sekretesskäl om en datapunkt endast innehåller 1-4 elever som inte nått ett godkänt betyg eller gymnasiebehörighet.

VERKSAMHETSPLAN

Alla barn och elever i Danderyds verksamheter är trygga och mår bra i förskolan och skolan

Indikator	Utgångsläge	Mål
Förskola: Mitt barn är tryggt i förskolan.	98 %	95 - 100 %
Förskola: Mitt barn trivs i förskolan.	97 %	95 - 100 %
Skola åk 5: Känner du dig trygg i skolan?	92 %	95 - 100 %
Skola åk 8: Känner du dig trygg i skolan?	87 %	95 - 100 %
Skola åk 2 (gym): Känner du dig trygg i skolan?	87 %	95 - 100 %
Aktivitet		
Förskolan genomför trygghetsvandringar med barnen.		
Skolorna genomför narkotikasök (hundar) på högstadieskolor och på Danderyds gymnasium.		
Skolan deltar i skolsociala team (EHT) - närvarostärkande arbete och samverkan med socialtjänsten.		
Förstärkning av elevhälsans och skolornas arbete med att förebygga stress hos ungdomarna med ett särskilt fokus mot flickorna. Centrala elevhälsan ges i uppdrag att samordna och stärka kuratorernas arbete med att förebygga stress.		
Förbättrat föräldrastöd genom ett utökat antalet utbildare inom föräldrautbildning ABC.		
Skolan medverkar i SSPF (Samverkan skola, socialtjänst, polis och fritid) i Danderyds kommun.		
Implementering av säkerhets- och trygghetsappen "Cosafe".		

För barnen på förskolan, där den dagliga omsorgen utgör ett centralt inslag i utbildningen, kan tryggheten följas upp på olika sätt men ett sätt att inkludera barnen är att genomföra trygghetsvandringar. Denna aktivitet ger dels barnen möjlighet till ett ökat demokratiskt inflytande på sin utbildning, dels möjligheten för pedagoger att se och upptäcka det som barn reagerar på i sin vardag.

Det skolsociala teamet är ett samarbete mellan skola och socialtjänst som syftar till att tidigt ge elever med oroväckande frånvaro stöd för att öka skolnärvaron. För 2026 kommer arbetet att förstärkas ytterligare i syfte att snabbare identifiera och hjälpa elever med en för hög frånvaro. Övriga ovan nämnda aktiviteter utgår från den riktade satsningen mot barn och ungas välmående (för mera information, se Utvecklingsområde, s. 2).

VERKSAMHETSPLAN

Danderyds elever har Sveriges högsta kunskapsresultat med avseende på betyg och nationella prov

Indikator	Utgångsläge	Mål
Åk 6: Elever med godkända betyg (A-E) i samtliga ämnen.	93 %	95 – 100 %
Åk 9: Andel gymnasiebehöriga elever.	97 %	95 – 100 %
Åk 9: Genomsnittligt meritvärde.	279	280
Åk 9: Andel elever med godkända betyg (A-E) i samtliga ämnen.	93 %	95 – 100 %
Gymnasiet: Andel elever med examen efter tre år/fyra år.	89 %	95 – 100 %
Aktivitet		
Cirka 70 lärare på Danderyds gymnasium deltar i högskolekursen "Kognitionsvetenskap för ämneslärare", 7,5 hp.		
Arbetet med identifierade utvecklingsområden för att stärka den tillgängliga lärmiljön i Danderyds kommun ska påbörjas under 2026. ²		

Skolresultat korrelerar i hög utsträckning med elevers bakomliggande socioekonomiska faktorer och den mest påverkande faktorn är föräldrars utbildningsnivå. Givet den höga utbildningsnivån i Danderyds kommun är det därför rimligt att anta att Danderyds elever ska ha den högsta kunskapsnivån i landet med avseende på betyg och nationella prov. Målet kommer att följas upp genom en sammanvägning av Danderyds placering i samtliga fem nyckeltal. För att Danderyd ska ha landets högsta kunskapsresultat ska Danderyds genomsnittliga placering vara högst av alla kommuner i Sverige.

Lärare på Danderyds gymnasium (DAGY) kommer att gå en högskolekurs (7,5 hp) i kognitionsvetenskap. Kursen är på avancerad nivå och ges av Uppsala universitet på uppdrag av Skolverket.

I den utredningsrapport (UN 2025/0098) som föregick beslutet att starta två resursskolor 2026 identifierades ett antal möjliga utvecklingsområden för att förstärka tillgängliga lärmiljöer i Danderyds kommun. Sju utvecklingsområden identifierades och målet för 2026 blir därför att arbetet med utvecklingsområdena ska påbörjas. För att kunna arbeta effektivt kommer arbetet i möjligaste mån att integreras med uppstarten av de nya resursskolorna. Värt att påpeka är dock att utvecklingsarbetet kommer att bedrivas över en längre tid och att fokus under 2026 primärt kommer vara att starta upp de nya resursskolorna.

Stor valfrihet

I Danderyds kommun finns en stor valfrihet i utbudet av förskolor och skolor

Indikator	Utgångsläge	Mål
-----------	-------------	-----

² För mera information om identifierade utvecklingsområden, se sid. 46 i "Utredningsrapport – Förutsättningar att inrätta en kommunal resursskola samt kartläggning av tillgänglig lärmiljö", UN 2025/0098.

VERKSAMHETSPLAN

Förskola: Andel barn som går på den förskola som vårdnadshavare vill.	97 %	95 – 100 %
Förskola: Andel barn som är inskrivna i förskola.	92 %	90 - 100 %
Förskola: Andel vårdnadshavare som anser att utbudet av förskolor ger en stor valfrihet.	86 %	90 – 100 %
Skola: Andel vårdnadshavare/elever som får sitt förstahandsval i skolvalet.	92 %	90 - 100 %
Aktivitet		
Utökat antal skolbytesperioder för folkbokförda elever (Danderyds kommun) som går i skola i Danderyds kommun.		
Nya riktlinjer för skolval och skolbyte implementeras.		
Nytt mjukvarustöd (app) lanseras för ansökan om plats på förskola, pedagogisk omsorg, och/eller fritidshem.		

För att nå detta mål behöver Danderyds kommun dels ha olika förskolor och skolor att erbjuda sina invånare, dels kunna göra val och önskemål så enkla och smidiga som möjligt. Det är i ljuset av detta som bildningsförvaltningen fortsätter att integrera mjukvarustödet ”Mitt skolval” i både skolval- och skolbytesprocesser. Under 2026 kommer ett utökat antal skolbytesperioder (fem perioder mot tidigare tre) att tillämpas för elever som är folkbokförda i Danderyds kommun och som går i skola i kommunen. Utöver detta kommer även det ordinarie skolvalet att utvecklas och förfinas utifrån de erfarenheter som gjorts under de senaste åren.

Riktlinjerna för skolval och skolbyte har setts över under höstterminen 2025 och med start 2026 ska nu dessa implementeras. Implementeringen innefattar intern och extern kommunikation samt bevakning av genomförande i syfte att säkerställa att allt går till enligt plan.

Avtal om ett nytt mjukvarustöd (app) för ansökan om plats på förskola, pedagogisk omsorg och fritidshem har tecknats. Under 2026 kommer appen lanseras och implementeras. Ambitionen är att erbjuda en förenklad och effektiviserad ansökningsprocess för berörda parter.

Hög attraktivitet

Inga mål är kopplade till strategiområdet.

Hög effektivitet

De kommunala enheterna i Danderyd har balans mellan efterfrågan och utbud av platser i förskola och skola

Indikator	Utgångsläge	Mål
Förskola: Beläggingsgrad (inskrivna barn/kapacitet).	95 %	90 – 95 %

VERKSAMHETSPLAN

Indikator	Utgångsläge	Mål
Grundskola: Beläggningsgrad (inskrivna elever/kapacitet).	83 %	90 – 95 %
Aktivitet		
Lokalbehovsanalys genomförs enligt plan.		
Utökat antal skolbytesperioder som ska stärka valfrihet och resurseffektivitet.		
Tomma lokaler i Vasaskolan kommer att tas i bruk av Stocksundskolans elever under tiden för skolans renovering.		

Kommunen behöver ha en beredskap för att kunna tillhandahålla förskole- och skolplatser för alla Danderyds barn och elever. En målsättning på 100 procents beläggningsgrad skulle innebära att kommunen inte har någon beredskap för det kommunala ansvaret. Av detta skäl behöver målvärden sättas något lägre än 100 procent (se ovan).

Under tiden för renoveringen av Stocksundskolan, som beräknas starta hösten 2026, kommer Vasaskolans lokaler utnyttjas. Primärt handlar detta om att erbjuda goda, trygga och funktionsdugliga lokaler för eleverna och lärarna. Utöver detta bidrar användandet av lokalerna till ett utökat resursutnyttjande av idag outnyttjade lokaler.

För att höja beläggningsgraden inom skolan kommer skolorna arbeta vidare med de åtgärder som identifierades inom ramen för skolutredningen. Bildningsförvaltningen ökar antalet skolbytesperioder samt genomför en lokalbehovsanalys under vårterminen. Allt för att säkerställa god effektivitet av befintligt lokalutnyttjande.

Utbildningsnämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt

Indikator	Utgångsläge	Mål
Antal och andel rektorsområden som håller budget.	2/4	4/4 Förskolor
	4/7	7/7 Skolor
Antal skolor (F-6) med en genomsnittlig klasstorlek på 23 elever eller fler.	5/8	8/8
Aktivitet		
Utvecklad ekonomistyrning och nyckeltalsjämförelse.		
Tomma lokaler i Vasaskolan kommer att tas i bruk av Stocksundskolans elever under tiden för skolans renovering.		

Hållbar utveckling

Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Indikator	Utgångsläge	Mål
Indexvärde för HME (Hållbart medarbetarengagemang).	83	85 - 100
Totalfrånvaro	5,25 %	0 - 6 %
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1–9, kommunala skolor.	85 %	85 – 100 %
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, kommunal regi.	38 %	35 - 40 %
Aktivitet		
Utifrån medarbetarenkätens resultat 2025 kommer uppföljning, identifiering och genomförande av aktiviteter att genomföras.		

För HME, som inte mäts under 2026, sätts ett tvåårigt mål (2026-2027). Under 2026 kommer förvaltningen, utifrån resultatet från 2025 års medarbetarundersökning, att arbeta med aktiviteter som syftar till att stärka alla medarbetares engagemang, delaktighet och trivsel på arbetsplatsen.

Budget

Avsnittet redogör nämndens budget som fastställts i kommunens budget.

Utbildningsnämndens budget för 2026 uppgår till 984,8 miljoner kronor (netto), enligt Kommunfullmäktiges beslut (KS 2025/0085). Nämndens nettokostnader minskar med 23,8 miljoner kronor (2,4 procent) jämfört med budget 2025.

(mnkr)	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028
Nettokostnader	-1 004,2	-1 008,6	-984,8	-974,2	-966,3
Förändring		-4,4	23,8	10,6	7,9
Förändring i %		0,4%	2,4%	1,1%	0,8%

Verksamhetens nettokostnader

Ansvar	Budget 2025	Budget 2026
Nämnd och förvaltning	-30,8	-36,1
Förskola	-203,2	-195,4
Grundskola	-560,5	-542,5
Gymnasium	-175,2	-175,5
Kommunal vuxenutbildning	-8,8	-9,0
Anpassad skola	-26,4	-22,6

VERKSAMHETSPLAN

Övrig verksamhet	-3,7	-3,7
Summa	-1 008,6	-984,8

Nämnd och förvaltning

Budgeten för nämnd och förvaltning uppgår 2026 till 36,1 miljoner kronor och inkluderar en uppräkningskostnad med 1,0 procent (0,3 miljoner kronor). Därutöver tillkommer 5,0 miljoner kronor i en riktad satsning på barn och ungas välmående. Utbildningsnämnden ska göra åtgärder och aktiviteter för barn och ungas välmående. Åtgärderna och aktiviteterna syftar till att stärka förebyggande insatser och stöd för barn och unga, bland annat genom utökade resurser till tidiga insatser i skolan och förbättrade samverkansformer mellan socialtjänst, skola, kultur och fritid för att främja en trygg och hälsosam uppväxtmiljö.

Förskola

Budgeten för förskola uppgår 2026 till 195,4 miljoner kronor, en sänkning med 7,8 miljoner kronor (3,8 procent) jämfört med budget 2025.

Grundbeloppen för förskola räknas upp med 2,0 procent, vilket motsvarar 4,3 miljoner kronor.

Enligt aktuell befolkningsprognos kommer antalet barn i förskolan att minska jämfört med föregående år. Kostnaderna i budget 2026 baseras på 1 413 barn, vilket är 71 färre barn än budget 2025. De färre barnen motsvarar lägre kostnader om 10,5 miljoner kronor.

Budgeten för nyanländresurs sänks med 0,8 miljoner kronor och budgeten för särskilt stöd sänks med 0,8 miljoner kronor.

Grundskola

Budgeten för grundskola uppgår 2026 till 542,5 miljoner kronor, en minskning med 18,0 miljoner kronor (3,2 procent) jämfört med budget 2025.

Grundbeloppen för grundskola räknas upp med 2,0 procent, vilket motsvarar 10,6 miljoner kronor.

Enligt aktuell befolkningsprognos som ligger till grund för beräkningen av utbetald skol- och fritidspeng, kommer antalet elever i grundskolan minska jämfört med föregående år. Kostnaderna i budget 2026 baseras på 4 218 elever, vilket är 232 färre elever än budget 2025. Volymminskningen beräknas medföra 28,3 miljoner kronor i lägre kostnader för utbetald peng.

Budgeten för nyanländresurs och modersmål sänks med 2,4 miljoner kronor, medan budgeten för barn i behov av särskilt stöd i grundskolan (tilläggsbelopp, verksamhetsstöd samt skolskjuts) ökar med 2,3 miljoner kronor.

Gymnasium

Budgeten för gymnasium uppgår 2026 till 175,5 miljoner kronor, en ökning med 0,3 miljoner kronor (0,2 procent) jämfört med budget 2025.

VERKSAMHETSPLAN

Beslut om programpriser för 2026 fattas gemensamt med övriga kommuner inom samverkansområdet Storsthlm och för 2026 är den genomsnittliga uppräkningsprocenten 2,1 procent, vilket motsvarar 3,8 miljoner kronor.

Enligt aktuell befolkningsprognos som ligger till grund för beräkningen av utbetald gymnasiepeng, kommer antalet elever i gymnasium minska jämfört med föregående år. Kostnaderna i budget 2026 baseras på 1 620 elever, vilket är 51 färre elever än budget 2025. Den förväntade volymminskningen motsvarar 5,7 miljoner kronor i lägre kostnader. Därtill ökar budgeten med 2,2 miljoner kronor till följd av övrig förändring på volymrelaterade kostnader, främst till följd av en justering av genomsnittlig programpeng. Den genomsnittliga gymnasiepengen kan variera från år till år baserat på vilka program som Danderyds elever väljer att gå.

Kommunal vuxenutbildning

Budgeten för kommunal vuxenutbildning uppgår 2026 till 9,0 miljoner kronor, vilket är 0,2 miljoner kronor (2 procent) högre än budget 2025. Danderyds kommun erbjuder vuxenutbildning genom kommunsamarbetet Kunskapscentrum nordost (KCNO).

Anpassad skola

Budgeten för anpassad grund- och gymnasieskola uppgår 2026 till 22,6 miljoner kronor, en minskning med 3,8 miljoner kronor (14 procent) jämfört med 2025. Uppräkningsprocenterna följer övriga skolformer vilket innebär 2 procent för den anpassade grundskolan och 2,1 procent för den anpassade gymnasieskolan. Totalt motsvarar uppräkningsprocenterna 0,6 miljoner kronor.

För år 2026 budgeteras 23 elever i den anpassade grundskolan, vilket är fyra färre elever än budget 2025. I den anpassade gymnasieskolan budgeteras för 11 elever, vilket även det är fyra elever färre än föregående år. Förändringen av antalet elever, förväntad fördelning mellan behovsgrupper och sänkt budget för skolskjuts ger minskade kostnader om 4,4 miljoner kronor.

Övrig verksamhet

Budgeten för övrig verksamhet uppgår 2026 till 3,7 miljoner kronor och inkluderar en uppräkningsprocent av kostnader med 1,0 procent.

Övrig verksamhet inkluderar främst kostnader för ungdomsmottagning, öppen förskola, sjukhuskola och verksamhetsförlagd utbildning (VFU).

Egen regi

Verksamheterna inom egen regi lägger en nollbudget där intäkterna i huvudsak består av grundbelopp (peng), verksamhetsstöd för barn och elever i behov av särskilt stöd samt statsbidrag. De enskilda verksamheterna lägger budget utifrån den föreslagna uppräkningsprocenten av peng för kommande år där intäkterna ska täcka samtliga kostnadsslag.

Liksom tidigare år budgeterar samtliga förskolor och skolor inom egen regi 1,6 procent av sina huvudintäkter (grundbelopp för förskola och skola) för att täcka gemensamma kostnader för den kommunala skolan och förskolan. Den budgeterade procentsatsen kan regleras under året om kostnaderna avviker markant. Enheterna inom egen regi budgeterar även en andel av sina huvudintäkter för att finansiera det strukturstöd som har som syfte att täcka oförutsedda

VERKSAMHETSPLAN

kostnader under året. För 2026 är procentsatsen 0,5 procent för förskola, 0,7 procent för grundskola och 0,5 procent för gymnasium.

För budget 2026 planerar bildningsförvaltningen att stå fast vid den nya fördelningsmodellen av hyror som implementerades 2024. Fördelningen innebär att de kommunala grundskolorna och förskolorna täcker lokalkostnaderna solidariskt. Syftet är att bidra till en ökad stabilitet och större möjligheter för enheterna att gemensamt finansiera ombyggnationer.

I arbetet med att nå given budgetram har förvaltningen under de senaste åren gjort besparingar och effektiviseringar inom samtliga verksamheter. Trots att verksamheterna inom egen regi prognostiserar en budget i balans för 2025 kvarstår ekonomiska utmaningar för 2026. Utmaningarna består i att det finns en överkapacitet på skolplatser i de kommunala skolorna och att elevantalet beräknas minska ytterligare under 2026. Därtill ökar hyreskostnaderna 2026 för grundskolorna och Danderyds gymnasium till följd av behövliga renoveringar av lokalerna.

Investeringar

Avsnittet redogör för nämndens investeringar.

Investering	Budget 2026
Investeringar egen regi	3,0
Summa totalt investeringar	3,0

Utbildningsnämndens investeringsbudget för 2026 uppgår till 3,0 miljoner kronor och består främst av nya möbler, tillgänglighetsåtgärder och mindre anpassningar inom resultatenheterna i egen regi.

Risker

Avsnittet redogör för risker av väsentlig karaktär fördelat på ekonomiska risker, risker för verksamhet och omvärldsrisker. Riskerna beskrivs utifrån vilken sannolikhet och de konsekvenser riskerna kan ha om de inträffar under verksamhetsåret. Vid ekonomisk risk anges ett spann i miljoner kronor.

Ekonomiska risker

Utbildningsnämndens hemkommunansvar

Riskerna består främst i eventuella avvikelser gentemot den befolkningsprognos som används vid budgetarbetet. Budgeten består till största del av kostnader för grundbelopp till förskola, grundskola, gymnasium, anpassad grund- och gymnasieskola samt vuxenutbildning. Beräkningen av antal barn och elever i budget 2026 är baserad på befolkningsprognosen från mars 2025. Budgeterade kostnader beräknas utifrån befolkningsprognosen samt vissa antaganden, exempelvis gällande andel som går på fritids och vilka gymnasieprogram som Danderyds elever går. Det ekonomiska utfallet är kopplat till dessa volymer. Kostnaden per barn/elev varierar mellan cirka 100.000 kronor och 150.000 kronor beroende på ålder och verksamhet. För en elev i den anpassade grund- och gymnasieskolan är den genomsnittliga kostnaden per elev drygt 600.000 kr. Då kostnaden per barn/elev varierar innebär det att även små avvikelser i volym kan ge stora överskott eller underskott mot budget.

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Utbildningsnämnden ser en fortsatt risk att inte alla enheter kommer att nå en budget i balans under 2026.

Riskerna för egen regin kommande år består främst av fortsatt minskat barn- och elevunderlag. Grundskola F-6 har under flera år påverkats stort av de demografiska förändringarna och 2026 kommer även innebära utmaningar för förskolorna och högstadieskolorna. 2026 innebär också högre lokalhyror till följd av nödvändiga renoveringar som genomförts eller pågår både för grundskolor och gymnasium.

Budget 2026 utgår från den organisation som gäller vid årets början. Under året kommer två nya resursskolor startas och Stocksundsskolans renovering påbörjas. Detta medför ett mer effektivt nyttjande av lokaler, vilket är en positiv ekonomisk risk. Det kan också innebära negativ ekonomisk risk då kostnaderna ännu är osäkra. Kevinge förskola flyttar till tillfälliga paviljonger under våren 2026 i väntan på permanent lösning som även det kan få påverkan på lokalkostnaderna.

Större fokus på beredskaps- och säkerhetsarbete riskerar ökade kostnader avseende system, utbildningar och arbetstid. Detta arbete omfattar samtliga verksamheter inom förvaltningen.

Risker för verksamhet

Utbildningsnämndens verksamheter i egen regi

Minskade volymer, det vill säga färre barn och elever till förskolor och skolor, kommer innebära stora utmaningar för att kunna genomföra nödvändig omställning. I kombination med kommande besparingskrav riskerar det innebära att verksamheterna enbart kan anpassa sina kostnader genom minskning av personal. Effekterna kommer variera mellan verksamheterna utifrån bland annat storlek och fyllnadsgrad i grupper/klasser. För en del enheter kan det innebära svårigheter att bibehålla dagens kvalitet. Det finns också en risk att vissa enheter kommer till en gräns där personalminskning inte längre är möjlig, det vill säga det finns en svårighet att säkerställa omsorgsansvaret och samtidigt nå en budget i balans. Sammantaget finns en risk för stora utmaningar att bibehålla dagens ambitionsnivå och samtidigt behålla nuvarande organisation av förskolor och skolor.

Inom förskolan finns behov av en ökning av ledarskapsresurs för att stötta rektorer som idag kan ha upp till 45 direktrapporterande medarbetare. Detta för att förhindra risken för en försämrad arbetsmiljö, att kunna stärka kvaliteten i förskolan samt att Danderyds kommun ska fortsätta vara en attraktiv arbetsgivare.

Det kommunala ansvaret att tillhandahålla förskola och skola

Kommunen behöver ha en beredskap för att kunna tillhandahålla förskole- och skolplatser för alla Danderyds barn och elever. I de fall då barn och elever står utan utbildningsplats till följd av exempelvis en nedläggning av fristående verksamhet i kommunen så måste den kommunala huvudmannen säkerställa mottagande av barn och elever i sina verksamheter. Kommunens nya hyresmodell har trätt i kraft 2025 och det finns risk för att den påverkar de fristående verksamheterna. I kombination med avvikelser i befolkningsprognosen ger detta en uppenbar risk för den kommunala huvudmannens möjlighet till långsiktig planering med avseende på både ekonomi och kvalitet i verksamheterna.

Regulatoriska förändringar ger nya förutsättningar

VERKSAMHETSPLAN

Den pågående läroplansutredningen i Sverige, presenterad i februari 2025 (SOU 2025:19), föreslår flera betydande förändringar för skolan med syfte att stärka undervisningens kvalitet och elevernas kunskapsutveckling. Skolverket har fått i uppdrag att ta fram och remittera förslag till nya läroplaner som ska kunna tillämpas från och med höstterminen 2028.

Mycket kortfattat kommer den nya läroplanen innebära bland annat:

- Tydligare fokus på grundläggande kunskaper

Kursplanerna ska betona grundläggande kunskaper och färdigheter specifika för varje ämne. Inslag av analys och individuellt arbete ska minska till förmån för en mer strukturerad undervisning.

- Förändringar i förskolans läroplan

Kravet på att använda digitala verktyg i förskolan tas bort. Förskollärare får ett tydligare ansvar för att välja arbetssätt och lärverktyg baserat på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet.

- Tioårig grundskola från 2028

Förskoleklassen upphör som skolform och ersätts av en ny första årskurs i grundskolan. Grundskolan utökas därmed till tio år, med start hösten 2028.

Förändringarna kommer att ställa krav på att lärare i alla skolformer (inklusive förskollärare) anpassar sig till den nya läroplanen och dess innehåll. Det är i skrivande stund inte klart hur implementeringen kommer att ske, vilket eventuellt statligt stöd som kommer att finnas att tillgå, men det som går att förutse är att implementeringen kommer att generera en ökad kostnad i form av tid och arbete för lärare och rektorer. Man behöver avsätta tid för att läsa in sig i de nya styrdokumenterna, förstå hur de ska tolkas och tillämpas och sist men inte minst – leda undervisningen och sätta betyg (senare årskurser) utifrån nya krav och kriterier.

Den tioåriga grundskolan innebär att förskoleklassen upphör som skolform och ersätts av en ny första årskurs i grundskolan, och årskurs 10 blir därmed den avslutade årskursen i den obligatoriska grundskolan. Detta kommer att ha en påverkan på kommunens skolor avseende organisation, pedagogik och ekonomi. Beroende på hur övergångsregler utformas finns det en risk för att personalkostnader kommer att öka och organisationen behöver anpassas utifrån de nya förutsättningarna.

Omvärldsrisker

Enligt SCBs befolkningsframskrivningar förväntas barn i både för- och grundskoleåldern att sjunka i nästan alla kommuner. Det ställer stora krav på kommunerna likväl Danderyd att fortsätta anpassa utbudet av förskole- och skolplatser.

Bilaga

Hur indikatorer bedöms

Avsnittet redogör för hur indikatorer kommer bedömas vid uppföljningen i delårsrapporten eller årsredovisningen.

VERKSAMHETSPLAN

Alla barn och elever i Danderyds verksamheter ges, utifrån sina individuella förutsättningar, stöd och stimulans för att nå så långt som möjligt i sin utbildning

Indikator	Grön ●	Gul ◆	Röd ■
Förskola: Mitt barn får det stöd och den hjälp som behövs. Källa: Upphandlad förskolenkät (Origo) Uppdateras: Varje år Uppföljning: Delårsredovisningen Övrig information:	95 - 100 %	85 – 94 %	<85 %
Förskola: Verksamheten är stimulerande för mitt barn. Källa: Upphandlad förskolenkät (Origo) Uppdateras: Varje år Uppföljning: Delårsredovisningen Övrig information:	95 - 100 %	85 – 94 %	<85 %
Skola åk 8: Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan att klara skolarbetet? Källa: Skolinspektionens enkät, "Skolenkäten" Uppdateras: Vartannat år (varje ojämnt år) Uppföljning: Årsredovisningen Övrig information:	85 – 100 %	70 - 84 %	<70 %
Skola åk 8: Tycker du att du får tillräckliga utmaningar i skolarbetet? Källa: Skolinspektionens enkät, "Skolenkäten" Uppdateras: Vartannat år (varje ojämnt år) Uppföljning: Årsredovisningen Övrig information:	85 – 100 %	70 – 84 %	<70 %
Skola åk 2 (gym): Tycker du att du får den hjälp du behöver från skolan att klara skolarbetet? Källa: Skolinspektionens enkät, "Skolenkäten" Uppdateras: Vartannat år (varje ojämnt år) Uppföljning: Årsredovisningen Övrig information:	75 - 100 %	60 - 75 %	<60 %

Alla barn och elever i Danderyds verksamheter är trygga och mår bra i förskolan och skolan

Indikator	Grön ●	Gul ◆	Röd ■
Förskola: Mitt barn är tryggt i förskolan. Källa: Upphandlad förskolenkät (Origo) Uppdateras: Varje år Uppföljning: Delårsredovisningen Övrig information:	95 - 100 %	90 - 94 %	<90 %
Förskola: Mitt barn trivs i förskolan. Källa: Upphandlad förskolenkät (Origo)	95 - 100 %	90 - 94 %	<90 %

VERKSAMHETSPLAN

Uppdateras: Varje år Uppföljning: Delårsredovisningen Övrig information:			
Skola åk 5: Känner du dig trygg i skolan?	95 - 100 %	90 - 94 %	<90 %
Källa: Skolinspektionens skolenkät Uppdateras: Vartannat år Uppföljning: Årsredovisningen Övrig information:			
Skola åk 8: Känner du dig trygg i skolan?	95 - 100 %	90 - 94 %	<90 %
Källa: Skolinspektionens skolenkät Uppdateras: Vartannat år Uppföljning: Årsredovisningen Övrig information:			
Skola åk 2 (gym): Känner du dig trygg i skolan?	95 - 100 %	90 - 94 %	<90 %
Källa: Skolinspektionens skolenkät Uppdateras: Vartannat år Uppföljning: Årsredovisningen Övrig information:			

Danderyds elever har Sveriges högsta kunskapsresultat med avseende på betyg och nationella prov

Indikator	Grön ●	Gul ◆	Röd ■
Åk 6: Elever med godkända betyg (A-E) i samtliga ämnen.	95 - 100 %	90 - 94 %	<90 %
Källa: SCB/Skolverket Uppdateras: Varje år Uppföljning: Årsredovisningen Övrig information:			
Åk 9: Andel gymnasiebehöriga elever.	95 - 100 %	90 - 94 %	<90 %
Källa: SCB/Skolverket Uppdateras: Varje år Uppföljning: Årsredovisningen Övrig information:			
Åk 9: Genomsnittligt meritvärde.	>279	260 - 279	<260
Källa: SCB/Skolverket Uppdateras: Varje år Uppföljning: Årsredovisningen Övrig information:			
Åk 9: Andel elever med godkända betyg (A-E) i samtliga ämnen.	95 - 100 %	90 - 94 %	<90 %
Källa: SCB/Skolverket Uppdateras: Varje år Uppföljning: Årsredovisningen			

VERKSAMHETSPLAN

Indikator	Grön ●	Gul ◆	Röd ■
Övrig information:			
Gymnasiet: Andel elever med examen efter tre år/fyra år.	95 - 100 %	90 - 94 %	<90 %
Källa: SCB/Skolverket75			
Uppdateras: Varje år			
Uppföljning: Årsredovisningen			
Övrig information:			

Danderyds kommun finns en stor valfrihet i utbudet av förskolor och skolor

Indikator	Grön ●	Gul ◆	Röd ■
Förskola: Andel barn som går på den förskola som vårdnadshavare vill.	95 – 100 %	90 - 94 %	<90 %
Källa: Upphandlad förskolenkät (Origo)			
Uppdateras: Varje år			
Uppföljning: Delårsredovisningen			
Övrig information:			
Förskola: Andel barn (1-5 år) som är inskrivna i förskola.	90 – 100 %	80 - 89 %	<80 %
Källa: Kolada N11800			
Uppdateras: Varje år (v.16)			
Uppföljning: Delårsredovisningen			
Övrig information:			
Förskola: Andel vårdnadshavare som anser att utbudet av förskolor ger en stor valfrihet.	90 – 100 %	80 - 89 %	<80 %
Källa: Upphandlad förskolenkät (Origo)			
Uppdateras: Varje år			
Uppföljning: Delårsredovisningen			
Övrig information:			
Skola: Andel vårdnadshavare/elever som får sitt förstahandsval i skolvalet.	90 – 100 %	80 - 89 %	<80 %
Källa: Intern statistik, Skolvalet.			
Uppdateras: Varje år			
Uppföljning: Delårsredovisningen			
Övrig information:			

De kommunala enheterna i Danderyd har balans mellan efterfrågan och utbud av platser i förskola och skola

Indikator	Grön ●	Gul ◆	Röd ■
Förskola: Beläggingsgrad (inskrivna barn/kapacitet).	90 – 95 %	80 - 89 %	<80 %
Källa: Edlevo			
Uppdateras: Varje år			
Uppföljning: Delårsredovisningen			
Övrig information:			

VERKSAMHETSPLAN

Indikator	Grön ●	Gul ◆	Röd ■
Grundskola: Beläggningsgrad (inskrivna elever/kapacitet).	90 – 95 %	80 - 89 %	<80 %
Källa: Edlevo			
Uppdateras: Varje år			
Uppföljning: Delårsredovisningen			
Övrig information:			

Utbildningsnämndens verksamheter bedrivs kostnadseffektivt

Indikator	Grön ●	Gul ◆	Röd ■
Antal och andel rektorsområden som håller budget.	>90%	70 – 90%	<70%
Källa: Hypergene			
Uppdateras: Varje år			
Uppföljning: Delårsredovisningen			
Övrig information:			
Antal skolor (F-6) med genomsnittlig klasstorlek på 23 elever eller fler.	>80%	60 - 80%	<60%
Källa: Edlevo			
Uppdateras: Varje år			
Uppföljning: Delårsredovisningen			
Övrig information:			

Danderyds kommun är en attraktiv arbetsgivare som ger förutsättningar för ett hållbart arbetsliv

Indikator	Grön ●	Gul ◆	Röd ■
Indexvärde för HME (Hållbart medarbetarengagemang).	>85	75 - 85	<75
Källa: Medarbetarundersökningen			
Uppdateras: Vartannat år			
Uppföljning: Årsredovisningen			
Övrig information:			
Totalfrånvaro	<9 %	9 - 10 %	>11 %
Källa: Hypergene			
Uppdateras: Årligen			
Uppföljning: Årsredovisningen			
Övrig information:			
Lärare (heltidstjänster) med lärarlegitimation och behörighet i minst ett ämne i grundskola åk 1–9, kommunala skolor.	>82 %	75 - 82 %	<75 %
Källa: Kolada, N15814			
Uppdateras: Varje år			
Uppföljning: Delårsredovisningen			
Övrig information:			
Heltidstjänster i förskolan med förskollärarlegitimation, kommunal regi.	>35 %	27 - 35 %	<27 %
Källa: Kolada, N11810			

VERKSAMHETSPLAN

Indikator	Grön ●	Gul ◆	Röd ■
Uppdateras: Varje år			
Uppföljning: Delårsredovisningen			
Övrig information:			